

МУХТАР ШАХАНОВ
“ЖЕЛТОҚСАН
ЭПОПИЯСЫ”

Қасқырбай Ғазиза

ӨМІРБАЯН

- 2 шілде 1942 жылы туған, Оңтүстік Қазақстан облысы, Төле би ауданы, Қасқасу
- селосы— қазақ ақыны, драматургі.

ҚЫЗМЕТТЕРІ

- Шымкент педагогикалық институтын бітірген (1969).
- "Оңтүстік Қазақстан" (1960-65)
- **"Лениншіл жас"** (1965-70) газеттерінде
- республикалық телевизия, радио редакцияларында (1971-75) істеді.
- 1976 жылдан Қазақ КСР Министрлер Кеңесінің баспа, полиграфия және кітап саудасы жөніндегі мемлекеттік комитетінде бөлім бастығы.
- **«Жалын»** альманахының (1984) бас редакторы
- **«Жалын»** журналының бас редакторы (1986)
- 1993-2003 жж. Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметінде болды.
- 2004—2007 жылдары ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты.
- "Жалын" журналының бас редакторы, әлем ойшылдарының басын біріктіретін "XXI ғасыр және Руханият" атты халықаралық элита клубының Президенті.
- Қазақстан Жазушылар одағы басқармасының хатшысы
- республикалық "Жалын" журналының бас редакторы.

ШЫҒАРМАЛАРЫ

- Алғашқы өлеңі ("Сырдария") 1959 жылы жарияланды.
- Тұңғыш өлеңдер жинағы ("Бақыт") 1966 жылы жарық көрді.
- "Балладалар" (1968)
- "Ай туып келеді" (1970)
- "Қырандар төбеге қонбайды" (1974)
- "Сенім патшалығы" (1976) атты кітаптары шықты

ӨЛЕҢДЕР МЕН БАЛЛАДАЛАР ТІЗІМІ

- "Эверестке шығу"
- 'Ғашықтық ғаламаты'
- 'Еркектер жыры'
- 'Әйелдер'
- 'Сұлулықты сезіну немесе Ғабиден Мұстафинмен қарттық жайлы әңгіме'
- "Арман"
- 'Шың басындағы оқиға'
- 'Алтын, күміс және қалайы'
- 'Жайықпен жүздескенде'
- "Байқаймысың"
- 'Жалын'
- 'Жанерке'
- Достық өлкесінің заңы
- 'Жігерлендіру немесе өзін бақытсызбын деп есептеген жігітке жауап'
- 'Өзендер'

“ЖЕЛТОҚСАН ЭПОПИЯСЫ” ТУРАСЫНДА

- М.Шахановтың романы «Желтоқсан эпопеясы» деп аталғанымен мәселе тек 1986 жылы желтоқсан айында болған көтеріліспен шектелмейді. Жазушының «Рух пен ыза дауылы немесе ғасырлар қойнауынан атылған оқ» айдар таққан екінші тарауында ғана емес, осы тараушаға атау болған сарын шығарманың өң-бойынан тұтас көрінеді. Қазіргі таңда аксиомаға айналған нәрсе – Желтоқсан көтерілісі Қазақстан басшылығына Г.В. Колбиннің келуінен туындаған наразылық емес, ол 300 жылға жуық орыс отаршыларының езгісіне қарсы бағытталған, ақын тауып айтып отырған «ғасырлар қойнауынан атылған оқ» әрекет.

“ЖЕЛТОҚСАН ЭПОПИЯСЫ”

→ **Авторы:** Мұхтар Шаханов

→ **Тақырып:** бұл шығарма 1986-1991 жылдардағы тәуелсіздік үшін күрес туралы.

→ **Бөлімдері:** 1. М.ГОРБАЧЕВТИҢ ТАҒЫ ДА АМАЛСЫЗ ШЕГІНУІ. 2. АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ ЖАСТАРЫНА. 3. САХАРОВТЫҢ АЙБЫНЫ МЕН ШУАҒЫ. 4. ДҮРБЕЛЕҢ

→ **Әдеби тектері:** композицияға, сюжетке құрылған шығарма.
Композиция-құрамдас бөліктері бірлікте ұштастырылған, бір-біріне және жалпы мүддеге бағындырылған мақсатты көркем құрылым.
Сюжет-өзара жалғасқан оқиғалардың тізбегі, біртұтас желісі

→ **Жанр түрі:** эпопия

